

ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ

ଗନ୍ଧି ପୋକର ଅତି ସାଧାରଣ ପ୍ରକାରି ହେଲା *Leptocorisa oratorius* F. ଏବଂ *Leptocorisa acuta* Thunberg

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

ପ୍ରାକ୍-ଫୁଲ ହେବା ଅବସ୍ଥାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କ୍ଷୀର ଢୋଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗନ୍ଧି ପୋକ ଧାନରୁ ରସ ଶୋଷି ଖାଇଥାଏ । ଉଭୟ ନବଜାତ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ଧାନକୁ ଖାଇଥାନ୍ତି ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ଧାନ ଜମି ପାଖରେ ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲେ, ନିକଟରେ ଅନାବନା ଘାସ ରହିଥିଲେ, କେନାଲ ନିକଟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଘାସ ଥିଲେ ଏବଂ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଧାନ ବୁଣା /ରୁଆ ଯାଇଥିଲେ ଗନ୍ଧି ପୋକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ମୌସୁମୀ ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଲେ ଏହି କୀଟ ସକ୍ରିୟ ହୋଇପଡ଼େ । ଅଧିକ ଉଦ୍ରି, ମେଘୁଆ ପାଗ ଓ ବାରମ୍ବାର କୁଣ୍ଡା ଝରିବା ପରି ବର୍ଷା ହେଲେ କୀଟ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ବର୍ଷା ଋତୁ ଶେଷରେ ଗନ୍ଧି ପୋକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ଧାନବାସ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅବସ୍ଥାରେ ଏହି ପୋକ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଅଣଜଳସେଚିତ ଜିପ ଜମିରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ଧାନ ଫସଲର ଫୁଲ ହେବାଠାରୁ କ୍ଷୀର ଢୋଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥାଏ । ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟଗୁଡ଼ିକ ଅପରାହ୍ଣ ସମୟରୁ ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସକ୍ରିୟ ଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରଖର ଖରା ହେଉଥିବାବେଳେ ଏହି ପୋକମାନେ ଘାସ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ଯାଆନ୍ତି । ଖରାଦିନେ ଏମାନେ ବିଶେଷ ସକ୍ରିୟ ନଥାନ୍ତି । ଥଣ୍ଡା ଅଳ୍ପିତର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟଗୁଡ଼ିକ ଘାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପିନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଫୁଲ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଧାନ କିଆରାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ କୀଟମାନେ ଏକ ବା ଦୁଇ ପିଢ଼ି ଯାଏ ଜଙ୍ଗଲ ପୋଷକ ଗଛ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । ନିର୍ମୁଖିକ ଧାନ ଗଛ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ । ଆଘାତ ପାଇଲେ ନିର୍ମୁଖିକ ଗଛର ତଳ ଭାଗକୁ ଖସିପଡ଼ନ୍ତି ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ଅଳ୍ପ ଦୂରକୁ ଉଡ଼ିଯାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

ଆକାଞ୍ଚ ଗଛରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ଦେଖନ୍ତୁ :

- କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ମୁରୁକୁଟିଆ ଦାନା ହେବା
- ବିରୂପ ହୋଇଥିବା ବା ଦାଗ ହୋଇଥିବା ଶସ୍ୟ
- ଅଗାଡ଼ି ହେବା
- କେଣ୍ଡା ସିଧା ରହିଥିବା

ଏହି ଲକ୍ଷଣ ଖାଦ୍ୟସାର ଅଭାବଜନିତ ଲକ୍ଷଣ ବା ଉଜୁଣିଆ ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ଲକ୍ଷଣ ପରି ଦେଖା ଯାଇଥାଏ । ଗନ୍ଧି ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ ଏହି କୀଟର ଉପସ୍ଥିତି ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।

- ପତ୍ରର ମଝିରିରେ ଗୋଲାକାର, ଚିକଚିକ କରୁଥିବା ଲାଲ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଅଣ୍ଡା
- ଧାନ ଶସ୍ୟକୁ ସରୁ ଓ ବାଦାମୀ-ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ନିମ୍ବ ବା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ଖାଇବା
- ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ବାହାରିବା

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

- ଗନ୍ଧି ପୋକର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ରୋକିବା ପାଇଁ ଜମି ଓ ଏହାର ଚାରି ପାଖରୁ ଘାସ ସଫା କରିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଜମିକୁ ସମତୁଲ କରି ସବୁଆଡ଼େ ସମାନ ଭାବେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଜଳସେଚନ କରାଗଲେ ଗଛ ସମାନ ଭାବେ ବଢ଼ିଥାଏ । ଗାଆଁର ସମସ୍ତଙ୍କ ଜମିରେ ଏକ ସମୟରେ ବୁଣା/ରୁଆ ଗଲେ ଏହି କୀଟ ସମସ୍ୟା ଜମିଯାଇଥାଏ ।
- ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଜାଲ ସାହାଯ୍ୟରେ କୀଟ ଧରାଗଲେ କୀଟ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଏ । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଜୈବ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ପଦ୍ଧତିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରନ୍ତୁ : କେତେକ ବିରୁଦ୍ଧି, ଝିଲି ଓ ବୁଡ଼ିଆଣା ଗନ୍ଧି ପୋକ ବା ଏହାର ଅଣ୍ଡାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାନ୍ତି । ଯଥେଚ୍ଛାଚାର ଭାବେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଜୈବ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଷ୍ଟ ହୁଏ ଓ ପୁଣିଥରେ କୀଟମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ରାସାୟନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ

କୌଣସି କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ଫସଲ ସୁରକ୍ଷା ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରି ତାଙ୍କ ମତାମତ, ଉପଦେଶ ଓ ସତର୍କ ସୂଚନା ଆଧାରରେ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

- ଫୁଲ ହେବା ପୂର୍ବବସ୍ଥାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କ୍ଷୀର ଢୋଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୈନିକ ଧାନ ବିଲକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ । ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ରୁଆ ଧାନ କିଆରୀରେ କୋଣରୁ କୋଣକୁ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ପ୍ରତି ୨୦ ବୁଦାରେ ଗନ୍ଧି ପୋକ ସଂଖ୍ୟା ଗଣନ୍ତୁ । ଧାନ ଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପୂର୍ବରୁ ହୁଏତ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ଉଡ଼ି ଯାଇଥାଇପାରେ । ତେଣୁ କେବଳ ଅବିକଶିତ କୀଟ ଗଣନା କରାଯାଇପାରେ । ପ୍ରତି ୨୦ଟି ବୁଦାରେ ୧୦ଟିରୁ ଅଧିକ ଗନ୍ଧି ପୋକ ଦେଖାଗଲେ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।
- ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୨.୫ ମି.ଲି. କ୍ଲୋରୋପାଇରିଫସ୍ ମିଶାଇ ସ୍ତେ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପକ୍ଷରୁ ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ବାଦାମୀ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଗନ୍ଧି ପୋକ : ଏହାର ଲମ୍ବା ଗୋଡ଼ ଓ ଅଞ୍ଜି ଥାଏ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପକ୍ଷରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

